

Organizația Națiunilor Unite

Protocol*din 15/11/2000*

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 813 din 08/11/2002

privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*)

*) Traducere.

PREAMBUL

Statele părți la prezentul protocol,

declarând că o acțiune eficace vizând prevenirea și combaterea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, cere din partea țărilor de origine, de tranzit și de destinație o apropiere globală și internațională cuprinzând măsuri destinate prevenirii traficului, o acțiune vizând pedepsirea traficanților și protecția victimelor acestui trafic, în special prin respectarea drepturilor lor fundamentale internaționale recunoscute,

ținând cont de faptul că, în ciuda existenței unor diferite instrumente internaționale care cuprind reguli și dispoziții practice vizând lupta împotriva exploatării persoanelor, în special a femeilor și a copiilor, nu există nici un instrument universal care să se refere la toate aspectele traficului de persoane,

îngrijorate de faptul că, în lipsa unui astfel de instrument, persoanele vulnerabile în fața acestui trafic nu vor fi protejate suficient,

conform Rezoluției 53/111 a Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite din 9 decembrie 1998, în care Adunarea generală a decis să creeze un comitet interguvernamental special cu conținut nelimitat, însărcinat cu elaborarea unei convenții internaționale generale împotriva criminalității transnaționale organizate și cu examinarea, dacă este cazul, a elaborării unui instrument internațional de luptă împotriva traficului femeilor și al copiilor,

convinse că faptul de a asocia Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate un instrument internațional vizând prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și al copiilor, va ajuta la prevenirea și combaterea acestui tip de criminalitate,

au convenit cele ce urmează:

I. DISPOZIȚII GENERALE**ARTICOLUL 1**

Relația cu Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate

1. Prezentul protocol completează Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate. Acesta este interpretat împreună cu convenția.

2. Dispozițiile convenției se aplică *mutatis mutandis* prezentului protocol, excepție făcând dispozițiile contrare ale protocolului menționat.

3. Infracțiunile stabilite în conformitate cu art. 5 din prezentul protocol sunt considerate infracțiuni stabilite în conformitate cu convenția.

ARTICOLUL 2

Obiect

Prezentul protocol are ca obiect:

- a) prevenirea și combaterea traficului de persoane, acordând o atenție specială femeilor și copiilor;
- b) protecția și ajutorarea victimelor unui astfel de trafic, respectând pe deplin drepturile lor fundamentale; și
- c) promovarea cooperării între statele părți în vederea atingerii acestor obiective.

ARTICOLUL 3

Terminologie

În termenii prezentului protocol:

a) expresia trafic de persoane indică recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințare de recurgere sau prin recurgere la forță ori la alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de autoritate sau de o situație de vulnerabilitate ori prin oferta sau acceptarea de plăți ori avantaje pentru a obține consimțământul unei persoane având autoritate asupra alteia în scopul exploatării. Exploatarea conține, cel puțin, exploatarea prin prostituarea unei alte persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciile forțate, sclavia sau practicile analoage sclaviei, folosirea sau prelevarea de organe;

b) consimțământul unei victime a traficului de persoane pentru exploatarea amintită, astfel cum este enunțată la lit. a) din prezentul articol, este indiferent atunci când unul din oricare dintre mijloacele enunțate la lit. a) a fost folosit;

c) recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil în scopul exploatării este considerată trafic

de persoane, chiar dacă aceștia nu fac apel la nici unul dintre mijloacele menționate la lit. a) din prezentul articol;
d) termenul copil indică orice persoană cu vârsta mai mică de 18 ani.

ARTICOLUL 4 Domeniu de aplicare

Prezentul protocol se aplică, exceptând dispozițiile contrare, pentru prevenirea, anchetele și urmărirea privind infracțiunile stabilite conform art. 5 al acestuia, atunci când aceste infracțiuni sunt de natură transnațională și dacă este implicat un grup infracțional, ca și pentru protecția victimelor acestor infracțiuni.

ARTICOLUL 5 Incriminare

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative și altele necesare pentru a conferi caracterul de infracțiune actelor menționate la art. 3 din prezentul protocol, atunci când au fost comise intenționat.

2. Fiecare stat parte adoptă, de asemenea, măsurile legislative și altele necesare pentru a conferi caracterul de infracțiune:

a) sub rezerva conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic, faptului de a încerca comiterea unei infracțiuni stabilite conform paragrafului 1 din prezentul articol;

b) faptului de a fi complice la o infracțiune stabilită conform paragrafului 1 al prezentului articol; și

c) faptului de a organiza comiterea unei infracțiuni stabilite conform paragrafului 1 din prezentul articol sau de a da instrucțiuni altor persoane pentru ca acestea să o comită.

II. PROTECȚIA VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE

ARTICOLUL 6 Asistența și protecția acordate victimelor traficului de persoane

1. Atunci când are loc și în măsura în care dreptul său intern o permite, fiecare stat parte protejează viața privată și identitatea victimelor traficului de persoane, nefăcând publice procedurile juridice referitoare la acestea.

2. Fiecare stat parte se asigură că sistemul său juridic sau administrativ prevede măsuri care permit furnizarea către victimele traficului de persoane, atunci când este cazul:

a) a informațiilor asupra procedurilor juridice și administrative aplicabile;

b) a unei asistențe pentru a face astfel încât părerile și preocupările lor să fie prezentate și luate în considerare în stadiile corespunzătoare ale procedurii penale angajate împotriva autorilor infracțiunilor, astfel încât să nu aducă prejudicii drepturilor apărării.

3. Fiecare stat parte intenționează să pună în aplicare măsuri în vederea asigurării restabilirii psihice, psihologice și sociale a victimelor traficului de persoane, inclusiv, dacă este cazul, în cooperare cu organizații neguvernamentale, cu alte organizații competente și alte elemente ale societății civile și, în special, să le furnizeze:

a) un adăpost convenabil;

b) sfaturi și informații privind drepturile pe care legea le recunoaște, într-o limbă pe care o pot înțelege;

c) asistență medicală, psihologică și materială; și

d) posibilități de angajare, educație și formare.

4. Fiecare stat parte ține cont, atunci când aplică dispozițiile prezentului articol, de vârsta, sexul și nevoile specifice ale victimelor traficului de persoane, în special de nevoile specifice ale copiilor, și anume un adăpost, educație și îngrijire convenabilă.

5. Fiecare stat parte depune eforturi pentru a asigura siguranța psihică a victimelor traficului de persoane când acestea se găsesc pe teritoriul său.

6. Fiecare stat parte se asigură că sistemul său juridic prevede măsuri care să ofere victimelor traficului de persoane posibilitatea de a obține repararea prejudiciului suportat.

ARTICOLUL 7 Statutul victimelor traficului de persoane în statele de primire

1. Pentru a lua măsuri conform art. 6 din prezentul protocol, fiecare stat parte intenționează să adopte măsuri legislative sau alte măsuri corespunzătoare care să permită victimelor traficului de persoane să rămână pe teritoriul său, cu titlu temporar sau permanent, atunci când este cazul.

2. Atunci când aplică dispoziția de la paragraful 1 din prezentul articol, fiecare stat parte trebuie să țină cont de factorii umanitari și personali.

ARTICOLUL 8 Repatrierea victimelor traficului de persoane

1. Statul parte de care aparține o victimă a traficului de persoane sau în care aceasta avea dreptul de a locui cu titlu permanent în momentul intrării sale pe teritoriul statului parte de primire facilitează și acceptă, ținând neapărat seama de siguranța acestei persoane, întoarcerea acesteia fără întârziere nejustificată sau nechibzuită.

2. Atunci când un stat parte trimite o victimă a traficului de persoane într-un stat parte de care această persoană aparține sau în care avea dreptul de a locui cu titlu permanent în momentul intrării sale pe teritoriul statului parte de primire, această întoarcere este asigurată ținând neapărat cont de siguranța persoanei, precum și de starea oricărei proceduri judiciare legate de faptul că aceasta este o victimă a traficului, și de preferat se face voluntar.

3. La cererea unui stat parte de primire, un stat parte solicitat verifică, fără întârziere nejustificată, dacă victima unui trafic de persoane îi aparține sau avea dreptul de a locui cu titlu permanent pe teritoriul său în momentul intrării sale pe

teritoriul statului parte de primire.

4. În scopul facilitării întoarcerii unei victime a traficului de persoane care nu posedă documentele necesare, statul parte de care aparține această persoană ori în care avea dreptul de a locui cu titlu permanent în momentul intrării sale pe teritoriul statului parte de primire acceptă să elibereze, la cererea statului parte de primire, documentele de călătorie sau orice altă autorizație necesară pentru a permite acelei persoane a se îndrepta și a fi readmisă pe teritoriul său.

5. Dispozițiile prezentului articol sunt înțelese fără prejudicierea oricărui drept acordat victimei prin orice lege internă a statului parte de primire.

6. Dispozițiile prezentului articol sunt înțelese fără prejudicierea oricărui acord sau aranjament bilateral ori multilateral aplicabil susținând, în totalitate sau în parte, întoarcerea victimelor traficului de persoane.

III. PREVENIRE, COOPERARE ȘI ALTE MĂSURI

ARTICOLUL 9

Prevenirea traficului de persoane

1. Statele părți stabilesc politici, programe și alte măsuri de ansamblu pentru:

a) prevenirea și combaterea traficului de persoane; și
b) protecția victimelor traficului de persoane, în special a femeilor și copiilor, împotriva unei noi acțiuni ale cărei victime ar putea fi.

2. Statele părți depun eforturi pentru a lua măsuri, precum cercetări, campanii de informare și campanii prin mass-media, precum și inițiative sociale și economice, în scopul prevenirii și combaterii traficului de persoane.

3. Politicile, programele și alte măsuri stabilite conform prezentului articol includ, după cum este necesar, o cooperare cu organizațiile neguvernamentale, cu alte organizații competente și cu alte elemente ale societății civile.

4. Statele părți iau sau întăresc măsurile, pe calea unei cooperări bilaterale sau multilaterale, pentru remedierea factorilor care fac persoanele, în special femeile și copiii, vulnerabile în fața traficului, precum sărăcia, subdezvoltarea și inegalitatea șanselor.

5. Statele părți adoptă sau întăresc măsurile legislative ori altele, precum măsuri de ordin educativ, social sau cultural, pe calea unei cooperări bilaterale ori multilaterale, pentru a descuraja cererea care favorizează orice formă de exploatare a persoanelor, în special a femeilor și a copiilor, care are ca scop traficul.

ARTICOLUL 10

Schimb de informații și formare

1. Serviciile de detectare, reprimare, imigrare sau alte servicii competente ale statelor părți cooperează între ele, după cum este necesar, făcând schimb, conform dreptului intern al acestor state, de informații care le permit să stabilească:

a) dacă persoanele care trec sau încearcă să treacă o frontieră internațională cu documente de călătorie aparținând unor alte persoane ori fără documente de călătorie sunt autori sau victime ale traficului de persoane;

b) tipurile de documente de călătorie pe care persoanele le-au folosit sau au încercat să le folosească pentru trecerea unei frontiere internaționale în scopul traficului de persoane; și

c) mijloacele și metodele folosite de grupurile infracționale organizate pentru traficul de persoane, inclusiv recrutarea și transportul victimelor, itinerariile și legăturile între persoanele și grupurile care se ocupă de acest trafic, precum și măsurile care permit descoperirea acestora.

2. Statele părți asigură sau întăresc formarea agenților serviciilor de detectare, reprimare, imigrare și a altor servicii competente pentru prevenirea traficului de persoane. Această formare ar trebui să pună accentul pe metodele folosite pentru prevenirea unui astfel de trafic, trimiterea în judecată a traficantilor și respectarea drepturilor victimelor, mai ales protejarea acestora împotriva traficantilor. Aceasta ar trebui să țină cont, în egală măsură, de necesitatea de a lua în considerare drepturile ființei umane și problemele specifice ale femeilor și ale copiilor și să favorizeze cooperarea cu organizațiile neguvernamentale, cu alte organizații competente și cu alte elemente ale societății civile.

3. Un stat parte care primește informații se conformează oricărei cereri din partea statului parte care le-a comunicat, supunând folosirea acestora la restricții.

ARTICOLUL 11

Măsuri la frontieră

1. Fără să aducă atingere angajamentelor internaționale referitoare la libera circulație a persoanelor, statele părți întăresc, în măsura în care este posibil, controalele la frontieră necesare pentru prevenirea și descoperirea traficului de persoane.

2. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative sau altele corespunzătoare pentru prevenirea, pe cât este posibil, a folosirii mijloacelor de transport exploatare de transportatorii comerciali pentru comiterea infracțiunilor stabilite conform art. 5 al prezentului protocol.

3. Atunci când este cazul și fără a aduce atingere convențiilor internaționale aplicabile, aceste măsuri constau mai ales în prevederea obligației pentru transportatorii comerciali, inclusiv orice companie de transport sau orice proprietar sau exploatator al oricărui mijloc de transport, de a verifica dacă toți pasagerii sunt în posesia documentelor de călătorie cerute pentru intrarea în statul de primire.

4. Fiecare stat parte ia măsurile necesare, conform dreptului său intern, pentru a impune sancțiuni în cazul obligației precizate la paragraful 3 al prezentului articol.

5. Fiecare stat parte intenționează să ia măsuri care să permită, conform dreptului său intern, refuzarea intrării persoanelor implicate în comiterea infracțiunilor stabilite conform prezentului articol sau anularea vizei acestora.

6. Fără să aducă atingere art. 27 al convenției, statele părți intenționează să întărească cooperarea între serviciile lor de control la frontieră, stabilind și menținând căi de comunicare directă.

ARTICOLUL 12

Securitatea și controlul documentelor

Fiecare stat parte ia măsurile necesare, în funcție de mijloacele disponibile:

a) pentru a face astfel încât documentele de călătorie sau de identitate pe care le eliberează să fie de o astfel de calitate încât să nu poată fi folosite cu ușurință în mod impropriu, să fie falsificate ori modificate, reproduse sau eliberate în mod ilicit; și

b) pentru a asigura integritatea și securitatea documentelor de călătorie sau de identitate eliberate de acesta ori în numele său și pentru a împiedica faptul de a fi create, eliberate și folosite în mod ilicit.

ARTICOLUL 13

Legitimitatea și valabilitatea documentelor

La cererea unui stat parte, un alt stat parte verifică, conform dreptului său intern și într-un termen rezonabil, legitimitatea și valabilitatea documentelor de călătorie sau de identitate eliberate ori considerate că au fost eliberate în numele său și despre care se bănuiește că sunt utilizate pentru traficul de persoane.

IV. DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 14

Clauza de protecție

1. Nici o dispoziție a prezentului protocol nu are incidență asupra drepturilor, obligațiilor și responsabilităților statelor și particularilor în virtutea dreptului internațional, inclusiv a dreptului internațional umanitar și a dreptului internațional referitor la drepturile omului, și, în special, atunci când se aplică, a Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967 referitoare la statutul refugiaților, precum și a principiului de nerespingere prevăzut în acestea.

2. Măsurile precizate în prezentul protocol sunt interpretate și aplicate astfel încât persoanele să nu facă obiectul unei discriminări pe motiv că sunt victime ale unui trafic. Interpretarea și aplicarea acestor măsuri sunt conforme principiilor de nediscriminare recunoscute pe plan internațional.

ARTICOLUL 15

Rezolvarea diferendelor

1. Statele părți depun eforturi pentru a rezolva diferendele privind interpretarea sau aplicarea prezentului protocol pe calea negocierilor.

2. Orice diferend între două state părți privind interpretarea sau aplicarea prezentului protocol, care nu poate fi rezolvat pe calea negocierilor într-o perioadă rezonabilă, este, la cererea unuia dintre statele părți, supus arbitrajului. Dacă în termen de 6 luni începând de la data cererii de arbitraj statele părți nu se pot înțelege asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate să supună diferendul Curții Internaționale de Justiție, adresând o cerere conform Statutului Curții.

3. Fiecare stat parte poate, în momentul semnării, al ratificării, al acceptării sau al aprobării prezentului protocol sau al aderării la acesta, să declare că nu se consideră legat prin paragraful 2 din prezentul articol. Celelalte state părți nu sunt legate prin paragraful 2 din prezentul articol de orice stat parte care a formulat o astfel de rezervă.

4. Orice stat parte care a formulat o rezervă în virtutea paragrafului 3 din prezentul articol o poate retrage în orice moment, înaintând o notificare secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 16

Semnare, ratificare, acceptare, aprobare și aderare

1. Prezentul protocol va fi deschis spre semnare de către toate statele din 12 până la 15 decembrie 2000 la Palermo (Italia) și apoi la sediul Organizației Națiunilor Unite, la New York, până la 12 decembrie 2002.

2. Prezentul protocol este deschis în egală măsură spre semnare organizațiilor regionale de integrare economică, cu condiția ca cel puțin un stat membru al unei astfel de organizații să fi semnat prezentul protocol conform paragrafului 1 din prezentul articol.

3. Prezentul protocol este supus ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. O organizație regională de integrare economică își poate depune instrumentele de aprobare dacă cel puțin unul dintre statele membre a făcut acest lucru. În acest instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare această organizație declară extinderea competenței sale privitoare la problemele ridicate de prezentul protocol. Aceasta informează în egală măsură depozitarul asupra oricărei modificări pertinente a extinderii competenței sale.

4. Prezentul protocol este deschis aderării oricărui stat sau oricărei organizații regionale de integrare economică la care cel puțin un stat membru este parte a prezentului protocol. Instrumentele de aderare sunt depuse la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. În momentul aderării sale o organizație regională de integrare economică își declară extinderea competenței privitoare la problemele ridicate de prezentul protocol. În același timp aceasta îl informează pe depozitar asupra oricărei modificări pertinente a extinderii competenței sale.

ARTICOLUL 17

Intrare în vigoare

1. Prezentul protocol va intra în vigoare în a nouăzecea zi de la data depunerii celui de-al patruzecilea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, fiind înțeles că nu va intra în vigoare înainte de intrarea în vigoare a convenției înseși. În conformitate cu prezentul paragraf, nici unul dintre instrumentele depuse de o organizație regională de integrare economică nu este considerat ca instrument care vine să se adauge instrumentelor deja depuse de către statele membre ale acestei organizații.

2. Pentru fiecare stat sau organizație regională de integrare economică care va ratifica, va accepta sau va aproba prezentul protocol sau va adera la el după depunerea celui de-al patruzecilea instrument pertinent, prezentul protocol va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi de la data depunerii instrumentului pertinent de către statul menționat sau de către organizația menționată sau la data în care intră în vigoare prin aplicarea paragrafului 1 al prezentului articol, dacă aceasta este posterioară.

ARTICOLUL 18 Amendamente

1. La expirarea unui termen de 5 ani începând de la intrarea în vigoare a prezentului protocol, un stat parte poate să propună un amendament și să depună textul acestuia la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Acesta din urmă comunică propunerea de amendament statelor părți și Conferinței părților la convenție în vederea examinării propunerii și adoptării unei decizii. Statele părți la prezentul protocol reunite în Conferința părților fac toate eforturile pentru a ajunge la un consens asupra oricărui amendament. Dacă toate eforturile făcute în acest sens au fost epuizate fără să se ajungă la un acord, va fi necesar, în ultimă instanță, pentru ca amendamentul să fie adoptat, un vot al majorității a două treimi ale statelor părți la prezentul protocol prezente la Conferința părților și exprimându-și votul lor.

2. Organizațiile regionale de integrare economică dispun, pentru a-și exercita, în virtutea prezentului articol, dreptul de vot în domeniile care țin de competența lor, de un număr de voturi egal cu numărul statelor lor membre părți la prezentul protocol. Acestea nu își exercită dreptul de vot dacă statele lor membre îl exercită pe al lor și invers.

3. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 din prezentul articol este supus ratificării, acceptării, aprobării sau aderării statelor părți.

4. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 din prezentul articol va intra în vigoare pentru un stat parte la nouăzeci de zile de la data depunerii de către statul parte amintit la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a unui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare a amendamentului precizat.

5. Un amendament intrat în vigoare are forță obligatorie față de statele părți care și-au exprimat consimțământul pentru a fi legate de către acesta. Celelalte state părți rămân legate prin dispozițiile prezentului protocol și ale oricărui amendament anterior pe care l-au ratificat, acceptat sau aprobat.

ARTICOLUL 19 Denuțare

1. Un stat parte poate să denunțe prezentul protocol prin notificare adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. O astfel de denunțare are efect la un an de la primirea notificării de către secretarul general.

2. O organizație regională de integrare economică încetează să fie parte a prezentului protocol atunci când statele membre au denunțat-o.

ARTICOLUL 20 Depozitar și limba

1. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este depozitarul prezentului protocol.

2. Originalul prezentului protocol, ale cărui texte în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă sunt egal autentice, va fi depus la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

Fapt pentru care plenipotențiarilor subsemnați, autorizați în acest sens de respectivele guverne, au semnat prezentul protocol.